

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 531/2023-54

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa **Kremnické vrchy pre život, občianske združenie**, Bartošova Lehôtka 170, IČO 42 396 557, zastúpeného Mgr. Evou Kováčechovou, advokátkou, Komenského 21, Banská Bystrica, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

1. Rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 v jeho IV. výroku **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, jeho základné právo nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 v jeho IV. výroku **z r u š u j e**.
3. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **530,85 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. septembra 2023 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“)

rozsudkom najvyššieho správneho súdu sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 (ďalej aj „rozsudok najvyššieho správneho súdu“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd napadnutý rozsudok v jeho IV. výroku zrušil a vec vrátil najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež o náhradu trov právneho zastúpenia v plnom rozsahu.

2. Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom č. k. 23S/22/2019-124 z 11. decembra 2019 (ďalej aj „rozsudok krajského súdu“) zrušil rozhodnutie Hlavného banského úradu č. 44-1337/2018 z 13. novembra 2018 a rozhodnutie Obvodného banského úradu v Banskej Bystrici č. 24-881/2017 z 21. marca 2017, ktorými banské úrady odmietli sťažovateľovi sprístupniť informácie na základe jeho žiadosti podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.

3. Proti rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť žalovaný [REDAKOVANÉ], a to z dôvodu podľa § 440 ods. 1 písm. g) Správneho súdneho poriadku (ďalej aj „SSP“). Kasačnú sťažnosť podala aj osoba zúčastnená na konaní (obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ]) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f), g) a h) SSP.

4. Najvyšší správny súd rozsudkom sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 rozhodol takto:

I. Rozsudok krajského súdu č. k. 23S/22/2019-124 z 11. decembra 2019 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

II. Návrhy na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti sa zamietajú.

III. Žalovanému sa nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznáva.

IV. Osobe zúčastnenej na konaní priznáva nárok na náhradu trov kasačného konania voči žalobcovi.

5. Sťažovateľ namieta porušenie svojich označených práv výlučne vo vzťahu k IV. výroku rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorým rozhodol o nároku osoby zúčastnenej na konaní na náhradu trov kasačného konania voči žalobcovi (sťažovateľovi).

6. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 531/2023-26 z 22. novembra 2023 prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu a odložil právoplatnosť IV. výroku rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10Sžik/3/2020 z 24. mája 2023 do právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Podľa názoru sťažovateľa je rozsudok najvyššieho správneho súdu vo IV. výroku o náhrade trov konania arbitrárny a najvyšší správny súd ústavne nesúladným výkladom a aplikáciou nesprávnych ustanovení Správneho súdneho poriadku dospel k nezákonnému záveru.

8. Sťažovateľ uvádza, že najvyšší správny súd odôvodnil IV. výrok rozsudku poukazom na § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP. Kým odkaz na § 467 ods. 1 SSP má podľa neho svoje opodstatnenie, odkaz na § 167 ods. 1 SSP je nesprávny a absurdný, nevzťahuje sa na prejednávajúcu vec, keďže podľa § 167 ods. 1 SSP správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Posudzovaný prípad sa však nevzťahuje na túto situáciu, lebo kasačný súd

neposudzoval právo na náhradu trov konania úspešnému žalobcovi voči neúspešnému žalovanému, ale osobe zúčastnenej na konaní voči neúspešnému žalobcovi – sťažovateľovi.

9. Sťažovateľ argumentuje, že podmienky priznania náhrady trov konania osobe zúčastnenej na konaní neupravuje § 167 ods. 1 SSP, ale § 169 SSP, na ktorý namietaný rozsudok vôbec neodkazuje. Osoba zúčastnená na konaní má právo na náhradu trov konania, ktoré jej vznikli v súvislosti splnením povinnosti, ktorú jej uložil správny súd. Rozhodnutie kasačného súdu o trovách konania ide v tomto bode podľa názoru sťažovateľa *contra legem*, keďže kasačný súd osobe zúčastnenej na konaní neuložil žiadnu povinnosť, s ktorou by súvisel nárok na náhradu trov konania, preto nemohol ani rozhodnúť o náhrade trov konania, ktoré vznikli v súvislosti s plnením povinnosti. Z relevantnej časti odôvodnenia rozsudku najvyššieho správneho súdu nevyplýva, že by si osoba zúčastnená na konaní uplatnila nárok z dôvodov hodných osobitného zreteľa na náhradu ďalších trov konania.

10. Sťažovateľ zastáva názor, že najvyšší správny súd okolnosti priznania nároku na náhradu trov konania vôbec neskúmal, aplikoval iné – nesprávne ustanovenie Správneho súdneho poriadku a dospel k nesprávnemu záveru, ktorým zasiahol do jeho označených práv, keď osobe zúčastnenej na konaní priznal nárok na náhradu trov konania voči sťažovateľovi, hoci pre to neboli splnené zákonom stanovené a predvídateľné dôvody. Rozhodnutie najvyššieho správneho súdu považuje za „*absolútne arbitrárne a nepreskúmateľné pre úplnú absenciu dôvodov*“.

11. Sťažovateľ poukazuje na § 467 ods. 3 SSP, podľa ktorého ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania. Kasačný súd teda nebol oprávnený vôbec rozhodovať o nároku na náhradu trov kasačného konania, čím podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy – práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

12. Dôsledkom IV. výroku rozsudku najvyššieho správneho súdu je podľa sťažovateľa neprijateľný zásah do jeho majetkovej sféry. Takýto zásah do vlastníckeho práva považuje za neprimeraný a nespĺňajúci základné atribúty možného obmedzenia vlastníckeho práva, ako ich stanovuje ústava alebo dodatkový protokol, keďže k obmedzeniu vlastníckeho práva nedošlo na základe zákona, ale v priamom rozpore s ním.

III.

Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie najvyššieho správneho súdu:

13. Najvyšší správny súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti sp. zn. KPr 235/2023 z 13. decembra 2023 uviedol, že vo vzťahu k samotnému výroku o trovách konania došlo k nesprávnej aplikácii § 467 ods. 3 SSP, v zmysle ktorého ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania. Navrhuje, aby bolo ústavnej sťažnosti vyhovené, pokiaľ ide o zrušenie výroku IV. napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu a vrátenie veci v tomto rozsahu na ďalšie konanie najvyššiemu správnenému súdu (výlučne z dôvodu nesprávnej aplikácie § 467 ods. 3 SSP) a konštatovanie porušenia čl. 48 ods. 1 ústavy.

14. K aplikácii § 169 SSP kasačný súd uviedol, že podľa § 448 SSP účastníkom konania o kasačnej sťažnosti je ten, kto podal kasačnú sťažnosť, a tí, ktorí boli účastníkmi konania pred krajským súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie. Ďalší účastník (spoločnosť [REDAKOVANÉ]) podal kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 23S/22/2019 z 11. decembra 2019, a vyvolal tak kasačné konanie so všetkými právne relevantnými dôsledkami (nadobudol postavenie kasačného sťažovateľa), ktoré mu z tohto procesného úkonu vyplývajú. Ide teda o odlišnú procesnú situáciu ako v prípade štandardného procesného postupu, na ktorý pamätá § 169 SSP. Ustanovenie § 169 SSP považuje účasť ďalšieho účastníka v súdnom konaní za „informatívnu“, keď mu nárok na trovy vzniká v prípade, ak správny súd uznesením (nie iba na základe výzvy) mu uloží relevantnú právnu povinnosť, v súvislosti s ktorou mu vzniknú v konaní trovy. Keďže ďalší účastník inicioval kasačné konanie podaním kasačnej sťažnosti, jeho participácia na konaní stratila informatívny charakter (§ 448 SSP) a § 169 SSP je možné považovať za neaplikovateľný. Ďalší účastník nadobudol postavenie kasačného sťažovateľa (účastníka kasačného konania) a v kasačnom konaní bol úspešný, preto najvyšší správny súd aplikoval pri rozhodovaní o náhrade trov konania zásadu úspechu v konaní.

15. Najvyšší správny súd považuje argumentáciu sťažovateľa vo vzťahu k nesprávnej aplikácii § 167 ods. 1 SSP v posudzovanej veci za nedôvodnú a žiada, aby túto skutočnosť zohľadnil ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

16. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ], v písomnom podaní z 18. decembra 2023 uviedla, že napriek skutočnosti, že jej práva a práva sťažovateľa sú v konaní o správnej žalobe protichodné, musí konštatovať, že v zmysle už citovaného § 467 ods. 3 SSP kasačný súd nemal právomoc na rozhodnutie o trovách kasačného konania.

17. Zúčastnená osoba, ktorá mala plný úspech v kasačnom konaní, trvá na tom, že má právo na plnú náhradu (v rozsahu 100 %) trov konania a trov právneho zastúpenia voči žalobcovi, ktorý bol v kasačnom konaní neúspešný. O tomto jej práve (nároku) však musí rozhodnúť súd, ktorý ma na takéto rozhodnutie zákonom priznanú právomoc a príslušnosť.

18. Ďalšia zúčastnená osoba [REDAKOVANÉ] nevyužila možnosť vyjadriť sa k ústavnej sťažnosti.

III.3. Replika sťažovateľa:

19. Sťažovateľ vo svojej replike uviedol, že vzhľadom na skutočnosť, že aj najvyšší správny súd ako porušovateľ základného práva alebo slobody v tomto prípade uznal svoje pochybenie pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania a nerozporoval argumentáciu sťažovateľa v tejto časti, považuje za nesporné, že došlo k porušeniu práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy. Podľa jeho názoru sú tieto závery bez ďalšieho dostatočné na vyhovie ústavnej sťažnosti v celom rozsahu.

20. Sťažovateľ uviedol, že nesúhlasí s argumentáciou najvyššieho správneho súdu vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti vo vzťahu k aplikácii § 167 ods. 1 SPP v spojení s § 467 ods. 3 SSP. Podľa jeho názoru samotné podanie kasačnej sťažnosti nemení procesné postavenie účastníkov konania a ostatných osôb zúčastnených na konaní pred správnym súdom. Správny súdny poriadok

neobsahuje žiadne ustanovenie, v zmysle ktorého by dôsledkom podania kasačnej sťažnosti bolo aj prehodnotenie procesného postavenia účastníkov konania a ostatných zúčastnených osôb.

21. Sťažovateľ poukázal na to, že zúčastnená osoba sama neiniciovala začatie kasačného konania, ako vo svojom vyjadrení uvádza najvyšší správny súd, keďže v predmetnom konaní podal kasačnú sťažnosť aj žalovaný. Znamená to, že aj ak by zúčastnená osoba nepodala kasačnú sťažnosť, kasačné konanie by začalo, a to na základe kasačnej sťažnosti žalovaného. Zúčastnená osoba vystupovala na strane žalovaného a presadzovala v kasačnom konaní rovnaký záujem, keďže rovnako žiadala zrušenie rozhodnutia správneho súdu vydaného v prospech žalobcu (v konaní pred ústavným súdom v postavení sťažovateľa).

22. Sťažovateľ uvádza, že § 167 SSP upravuje náhradu trov konania žalobcu, § 168 SSP upravuje náhradu trov konania žalovaného a § 169 SSP upravuje náhradu trov konania ďalšieho účastníka, osoby zúčastnenej na konaní a zainteresovanej verejnosti. Ak najvyšší správny súd uvádza, že „*kasačný súd potreboval preklenúť nedostatočnosť právnej úpravy, pokiaľ ide o úspech, resp. neúspech v kasačnom konaní, svojím výkladom a použitím analógie 167 ods. 1 Správneho súdneho poriadku*“, tento jeho záver nie je ničím odôvodnený a zrozumiteľný. Odhliadnuc od toho, že najvyšší správny súd v skutočnosti nepoužil v odôvodnení namietaného rozhodnutia prakticky žiadny výklad, sťažovateľ uvádza, že mu nie je zrejmé, prečo použil analógiu podľa § 167 ods. 1 SSP, a nie napr. podľa § 168 SSP.

23. Sťažovateľ poukázal na rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 21S/18/2021 z 8. marca 2022, v ktorom posúdil správny súd nárok zúčastnenej osoby na náhradu trov kasačného konania výlučne podľa § 169 SSP, teda podľa jej procesného postavenia a označenia, a skúmal, či jej bola súdom uložená povinnosť alebo či priznanie práva na náhradu ďalších trov konania neodôvodňovali dôvody hodné osobitného zreteľa (napriek úspechu zúčastnenej osoby, ktorá podala kasačnú sťažnosť v kasačnom konaní).

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Podľa čl. XI bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 veci patriace do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené sudcom spravodajcom pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto rozvrhu práce, prerokujú senáty v pôvodnom zložení s výnimkou uvedenou v bode 3.

25. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu IV. výrokom rozsudku najvyššieho správneho súdu.

26. Sťažovateľ namietané porušenie označených práv odôvodňuje predovšetkým nesprávnou aplikáciou relevantných ustanovení Správneho súdneho poriadku, ako i nedostatočným odôvodnením a nepreskúmateľnosťou IV. výroku rozsudku najvyššieho správneho súdu.

27. Z prezentovaných sťažnostných námietok ústavný súd považuje za najpodstatnejšiu tú, že kasačný súd nebol oprávnený rozhodovať o nároku na náhradu trov kasačného konania, teda postupoval v rozpore s § 467 ods. 3 SSP, čím podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 1 ústavy – práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi.

28. Zásada zákonného sudcu predstavuje v právnom štáte jednu zo základných garancií nezávislého a nestranného rozhodovania súdu a sudcu. Táto zásada je ústavnou zárukou pre každého účastníka konania, že v jeho veci bude rozhodovať súd a sudcovia, ktorí sú na to povolaní podľa vopred známych pravidiel, ktoré sú obsahom rozvrhov práce upravujúcich pridelovanie súdnych prípadov jednotlivým sudcom tak, aby bola zachovaná zásada pevného pridelovania súdnej agendy a aby bol vylúčený (pre rôzne dôvody a rozličné účely) výber súdov a sudcov „ad hoc“ (m. m. I. ÚS 239/04, IV. ÚS 257/07). Rozhodovanie vecí zákonným sudcom (aj súdom) je tak základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09, III. ÚS 212/2011).

29. Pojem zákonného sudcu je definovaný viacerými na seba nadväzujúcimi kritériami, ktoré súčasne tvoria navzájom prepojené garancie reálneho obsahu tohto základného práva.

30. Prvoradým účelom základného práva na zákonného sudcu vyplývajúceho z čl. 48 ods. 1 ústavy je zabrániť tomu, aby súd, ktorý má konkrétnu vec prerokovať a rozhodnúť, bol obsadený spôsobom, ktorý by sa dal označiť za svojvoľný alebo prinajmenšom za účelový. Toto základné právo je konkretizované v procesných kódexoch a v predpisoch upravujúcich organizáciu súdnictva a postavenie sudcov.

31. K týmto kritériám treba priradiť v prvom rade vecnú, funkčnú a miestnu príslušnosť súdov.

32. Ústavný súd konštatuje, že už zo samotného znenia § 467 ods. 3 SSP vyplýva, že ak kasačný súd zruší rozhodnutie správneho súdu a vec mu vráti na ďalšie konanie, správny súd rozhodne aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

33. Ústavný súd považuje námietku sťažovateľa, že najvyšší správny súd postupoval v rozpore s § 467 ods. 3 SSP, keď rozhodol o nároku na náhradu trov kasačného konania, za opodstatnenú. V právnej veci sťažovateľa ide o prípad svojvoľnej aplikácie normy jednoduchého práva, pričom kasačný súd sa pri aplikácii právneho predpisu natoľko odchýlil od jeho ustanovení, že zásadne poprel jeho účel a význam, v dôsledku čoho je IV. výrok napadnutého rozsudku ústavne neakceptovateľný, neudržateľný a zároveň je príčinou vyslovenia záveru o jeho arbitrárnosti.

34. V dôsledku už uvedených nedostatkov poskytnutej súdnej ochrany zo strany najvyššieho správneho súdu, ktorá nezodpovedá nielen základnému právu sťažovateľa nebyť odňatý zákonnému sudcovi, ale ani základnému právu na ústavne konformný výklad a aplikáciu zákonných noriem v jeho právnej veci, ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

35. Napriek tomu, že ústavný súd týmto rozhodnutím zrušuje IV. výrok napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, považoval za potrebné vyjadriť sa k ďalšej námietke sťažovateľa, že podmienky priznania náhrady trov konania osobe zúčastnenej na konaní neupravuje § 167 ods. 1 SSP, ale § 169 SSP, teda že kasačný súd aplikoval nesprávne ustanovenia Správneho súdneho poriadku.

36. Z ústavnej sťažnosti a vyžiadaného spisového materiálu ústavný súd zistil, že právoplatný rozsudok krajského súdu (č. k. 23S/22/2019-124 z 11. decembra 2019) napadli kasačnou sťažnosťou z dôvodov podľa § 440 SSP dva subjekty správneho konania vedeného krajským súdom: [REDAKOVANÉ], ktorý vystupoval v procesnom postavení žalovaného, a obchodná spoločnosť [REDAKOVANÉ], ktorá vystupovala v procesnom postavení osoby zúčastnenej na konaní.

37. Podľa § 448 SSP účastníkom konania o kasačnej sťažnosti je ten, kto podal kasačnú sťažnosť, a tí, ktorí boli účastníkmi konania pred správny súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie.

38. Z citovaného ustanovenia zákona vyplýva, že oba subjekty, ktoré podali kasačnú sťažnosť, sú účastníkmi kasačného konania v procesnom postavení sťažovateľov (v záhlaví rozsudku najvyššieho správneho súdu označení ako sťažovateľ 1/ a sťažovateľ 2/), pričom účastníkom kasačného konania je aj pôvodný žalobca v správnom konaní – sťažovateľ.

39. V kasačnom konaní mali obaja sťažovatelia plný úspech, keďže najvyšší správny súd považoval ich kasačné sťažnosti za dôvodné a rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

40. Ústavný súd poukazuje na tú časť odôvodnenia rozsudku najvyššieho správneho súdu, ktorá sa vzťahuje na jeho IV. výrok a v ktorej uvádza:

„O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd v zmysle § 467 ods. 1 v spojení s § 167 ods. 1 SSP tak, že osobe zúčastnenej na konaní voči neúspešnému žalobcovi priznal právo na náhradu trov kasačného konania v plnom rozsahu, pričom o výške náhrady bude rozhodnuté v zmysle § 175 ods. 2 SSP. Úspešnému žalovanému žiadne dôvodne vynaložené trovy konania nevznikli. Žiadne si ani neuplatnil, preto mu súd náhradu trov konania nepriznal.“

41. Ústavný súd konštatuje, že najvyšší správny súd označuje účastníkov kasačného konania názvami podľa ich procesného postavenia v správnom konaní, to však nič nemení na skutočnosti, že v kasačnom konaní mal ako [REDACTED], tak i obchodná spoločnosť [REDACTED] procesné postavenie sťažovateľa, teda účastníka konania, o ktorého kasačnej sťažnosti najvyšší správny súd v kasačnom konaní rozhodoval a ktorý mal v kasačnom konaní plný úspech. V kasačnom konaní teda obchodná spoločnosť [REDACTED] nemala postavenie osoby zúčastnenej na konaní, ako sa mylne domnieva sťažovateľ.

42. Právne závery najvyššieho správneho súdu týkajúce sa nároku na náhradu trov kasačného konania obchodnej spoločnosti [REDACTED] voči sťažovateľovi majú podľa názoru ústavného súdu oporu v aplikovaných ustanoveniach Správneho súdneho poriadku. Uplatnený spôsob interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení právnych predpisov ústavný súd považuje za ústavne konformný, nepopierajúci ich účel a význam, a preto námietku sťažovateľa o nesprávnej aplikácii § 167 ods. 1 SSP v jeho právnej veci považuje za nedôvodnú.

43. K argumentácii sťažovateľa, že najvyšší správny súd vec nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho rozhodol inak, ako v obdobných veciach rozhodujú správne súdy, ústavný súd považuje za potrebné poznamenať, že mu neprislúcha zjednocovať *in abstracto* judikatúru správnych súdov a suplovať tak poslanie, ktoré zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov [§ 8a ods. 4, § 24d ods. 1 písm. b) a § 24e ods. 3 písm. b)] zveruje najvyššiemu správny súdu, keď mu okrem iných priznáva aj právomoc zaujímať stanoviská k zjednocovaniu výkladu zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov. Preto, ak správne súdy zaujímajú vo vzťahu k určitej otázke rôzne právne názory, nemožno z takéhoto ich postupu mechanicky vyvodzovať porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy či čl. 6 ods. 1 dohovoru, pričom ústavný súd vzhľadom na svoje ústavné postavenie a princíp minimalizácie zásahov do činnosti súdov, ktorý štandardne uplatňuje vo svojej judikatúre, do takéhoto

(vo všeobecnosti nežiaduceho) stavu vstupuje len v ojedinelých prípadoch. Vo veci sťažovateľa ústavná akceptovateľnosť odôvodnenia aplikácie § 167 ods. 1 SSP kasačným súdom vylučuje, aby ústavný súd uplatnil výnimku zo svojho štandardného prístupu.

44. Ústavný súd ústavnej sťažnosti sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a čl. 1 dodatkového protokolu IV. výrokom napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu, nevyhovet s ohľadom na skutočnosť, že predmetný výrok napadnutého rozsudku zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Správne súdy tak budú mať znova príležitosť poskytnúť súdnu ochranu všetkým namietaným právam sťažovateľa (bod 4 výroku nálezu).

V.

Zrušenie napadnutého rozhodnutia

45. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

46. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základných práv sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, základného práva nebyť odňatý zákonnému sudcovi podľa čl. 48 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru IV. výrokom napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu (predovšetkým dôvody uvedené v bodoch 30 až 32), bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil IV. výrok napadnutého rozsudku najvyššieho správneho súdu (bod 2 výroku nálezu).

47. Keďže dôvodovom vyslovenia porušenia základných práv a zrušenia napadnutého výroku bola skutočnosť, že kasačnému súdu o otázke náhrady trov nepatrilo vôbec rozhodovať, nebol dôvod vec vrátiť kasačnému súdu na ďalšie konanie. O náhrade trov rozhodne Správny súd v Banskej Bystrici.

VI.

Trovy konania

48. Sťažovateľ si uplatnil náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním právnu zástupkyňou.

49. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2022, ktorá bola 1 252 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2023. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2023 v zmysle § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predstavuje sumu 208,67 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri dvoch úkonoch 417,34 eur, s režijným paušálom 2 x 12,52 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 442,38 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – repliku sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že neobsahujú nové, resp. ústavnoprávne

relevantné skutočnosti, ktoré mu nie sú známe, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Keďže právna zástupkyňa sťažovateľa je platiteľkou dane z pridanej hodnoty, uvedená celá suma bola zvýšená o daň z pridanej hodnoty vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Ústavný súd teda priznal úspešnému sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 530,85 eur (bod 3 výroku nálezu).

50. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je najvyšší správny súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. februára 2024

Peter Molnár
predseda senátu